

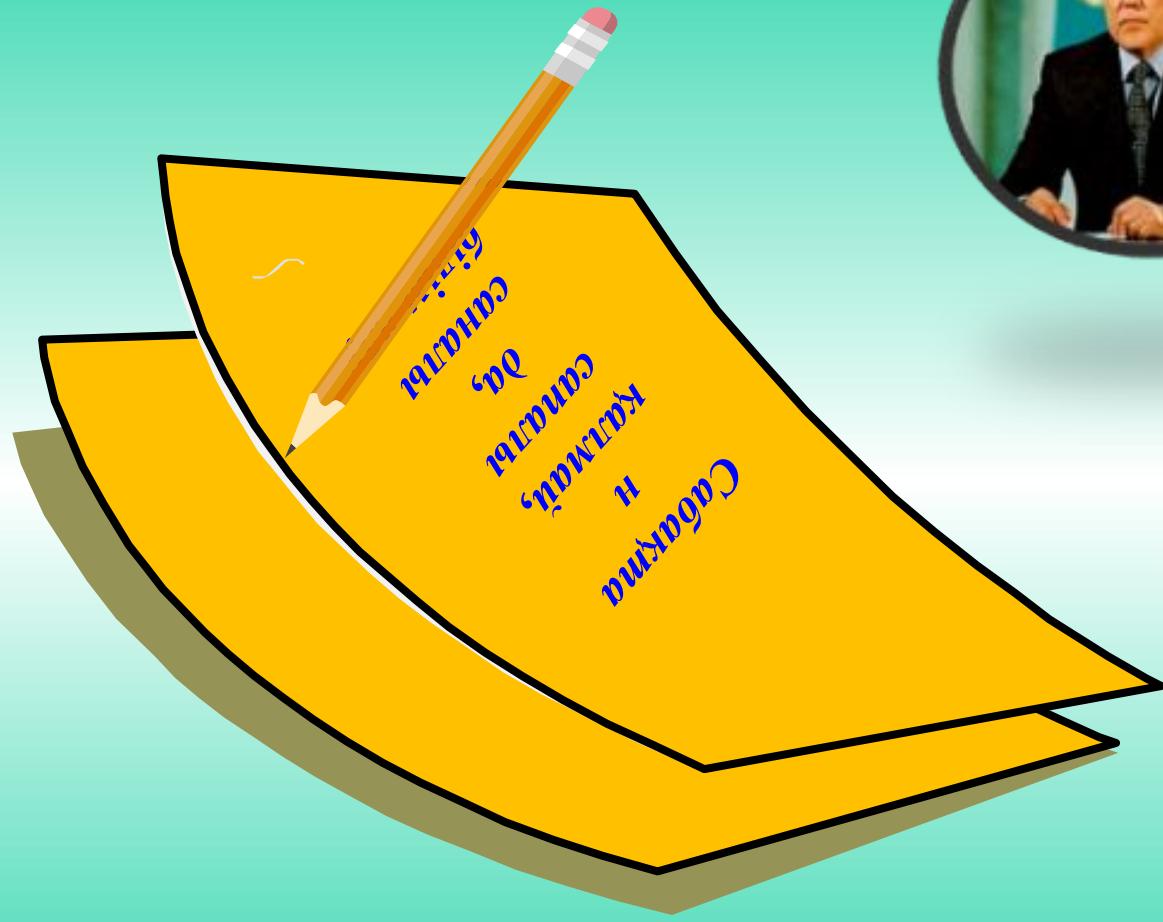

Ақмола облысы
Ақмола қаласы
Ақмола орта мектеп

Қазақ тілі сабағында

*4 “А” сынып жетекшісі:
Жалғасова Жәудір Нұржанқызы*

Сабақтың өтілу моделі

Мақсаты

Оқушылардың сан есімнен алған білімін жаттығуларда қалай қолданылатынын тексеру, сан есімдерді түрлеріне қарай талдау арқылы зерттеу.

Биг
у
ауыт
ы

Жам
6ыт
ауыт
ы

Аба
у
ауыт
ы

Ахм
em
ауыт
ы

Үй тапсырмасын тексеру

459-жаттығу

**Бір кісі қазған құдықтан
Мың кісі су ішеді.**

**□ Сан есімнің қай сөзбен байланысып тұрғанын
сызбамен көрсет.**

□ Мақалдың мәнін түсіндіру.

Өткенді қайталау

“Бәйге” ойыны

Сөз табы

Сөз табы қаншаға бөлінеді?

Зат есім

10

Зат есім дегеніміз не?

2

Жалқы және жалпы есімдер дегеніміз не?

Зат есімнің септелуі дегеніміз не?

Етістік

1

Етістік дегеніміз не?

Етістіктің жіктелуі дегеніміз не?

Етістіктің шақтарын ата

Сын есім

Сын есім дегеніміз не?

Қарсы мәндес сын есім дегеніміз не?

Негізгі және туынды сын есім дегеніміз не?

Сан есім

Сан есім дегеніміз не?

Есептік сан есім дегеніміз не?

Реттік сан есім дегеніміз не?

ТЕКСЕР:

№	Сөздер	Зат есім		Сын есім		Етістік		Сан есім	
		жекеше	көпше	дара	күрделі	дара	күрделі	дара	күрделі
1	Оқушылар		+		+				
2	Сары ала		+	+					
3	Андар	+							
4	Ұзын					+	+		
5	Кітап			+				+	
6	Келе жатыр								+
7	Құлады					+			+
8	Көңілді	+						+	
9	Жиырма				+				
10	Отыз сегіз					+	+		
11	Үш жүз бес	+							+
12	Ойлады			+					
13	Көбелек							+	
14	Алпыс		+				+		
15	Қара ала			+					
16	Қалықтап барады	+				+			
17	Мөңіреді		+						

а

қ

ы

р

ы

б

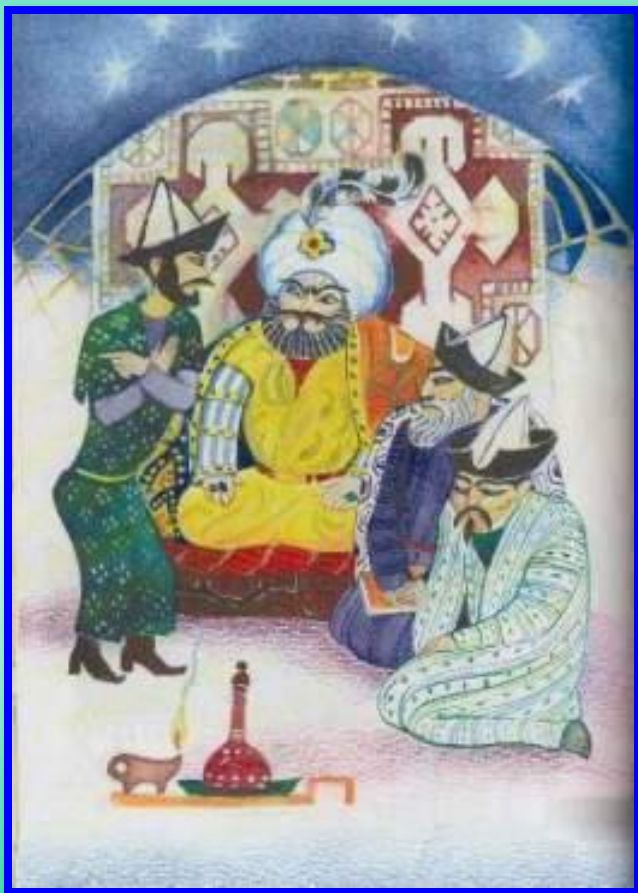
ы

Сан есімді қайталау

A cartoon character with a round face, closed eyes, and a slight smile, wearing a red shirt and green pants, is holding a large white sign with both hands. The sign is framed by a thick black border. On either side of the sign, there are decorative vertical borders of blue flowers with green leaves. The background is a solid grey color.

*Наурыздың он екісі
Сынып жұмысы
Сан есімді қайталау*

Ертегі “Сан мен Есім”

“Қызықты шаршы” ойыны

2

4

1

6

8

461-жаттығу

Екі бағандағы сан есімдерді салыстыр.

жеті

алты

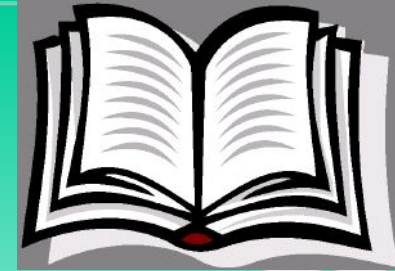
сегіз

он жеті

жүз жиырма алты

жүз отыз сегізінші

Әр бағандағы сан есімдер неше сөзден құралған?

Оқулықпен жұмыс

462-жаттығу

Сандарды сөзбен жазып, олардың қайсысы күрделі сан есім екенін айт.

Ыбырай ауылы

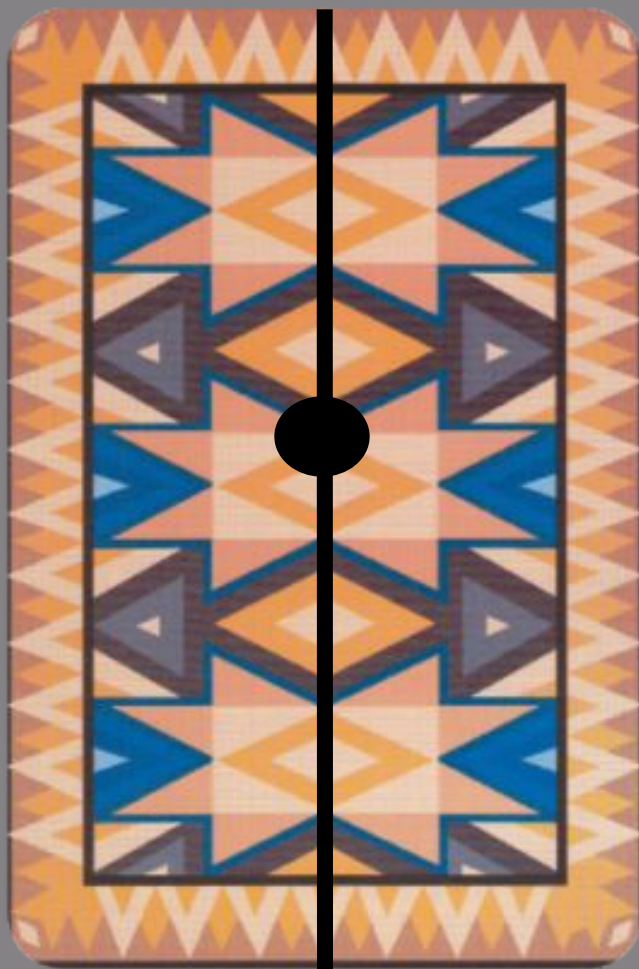
463-жастыгу

Өлеңді мәнерлеп оқы.

✓ *Мен – баласы даланың*

*Бес жасынан ат жалында ойнаган,
Ақ шабақша Ертіс бойын бойлаган,
Жеті түнде бес жүз қойдың түс-кейпін,
Бес саусақтай түгендейтін, түстейтін,
Мен-баласы даланың,
Кең далама тартып туған баламын.*

Жамбыл ауылы

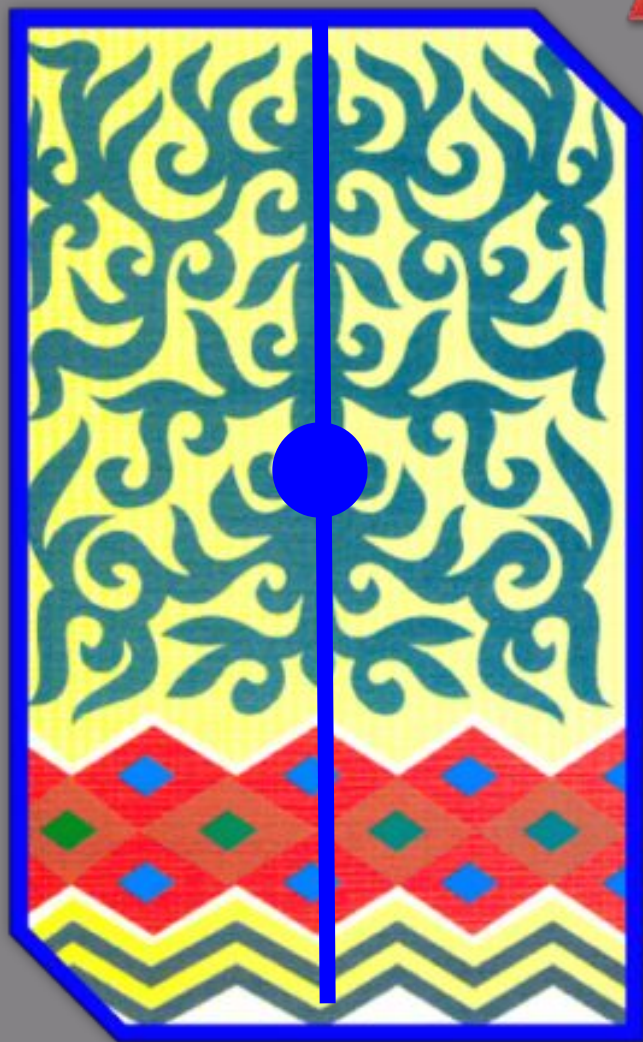

“Жай қақпа”

*Жеті түнде бес жүз қойдың түс-кейпін,
Бес саусақтай түгендейтін, түстейтін,*

Күрделі сан есімді санмен жазып көрсет.

Абай ауылы

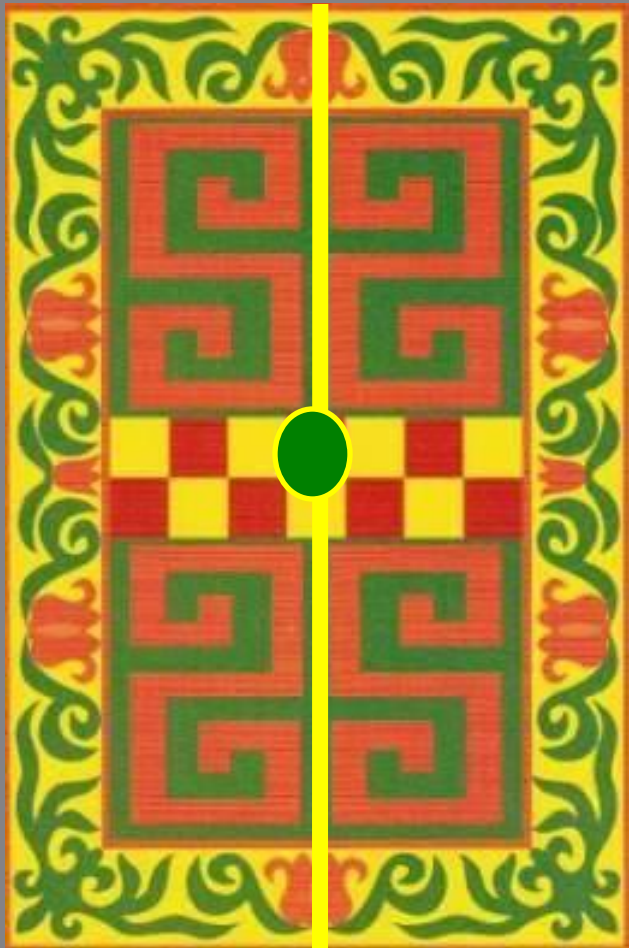

“Күміс қақпа”

*Мен-баласы даланың,
Кең далама тартып туған баламын.*

Сын есімдерді тап.

Ахмет ауылы

Жеті түнде, бес саусақтай дегенді қалай түсінесің?

Сергію сәті

464-жастығу

Екі жақтама түсіндірмелі

“Күнделік” стратегиясы

	Табамыз (Сан есім)	Ойлаймыз (сол туралы айту)	Қолданамыз (сөйлем құрау)
I топ			
II топ			
III топ			
IV топ			

Сан есім туралы

467-жасаттыгу 470-жасаттыгу

465-жасаттыгу

Мақал-
мәтелдер
қаласы

Жаңылт-
паиштар
ауылы

“Өтірік
өлең”
хандығы

Жұмбақтар
саябағы

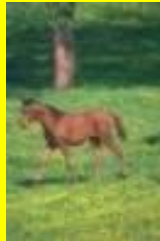
466-жасаттығу

1. Кенен – айтыс ақыны. Ол 16 жасынан – ақ белгілі ақындармен айтысқа түскен.

2. Жер бетіндегі ең терең көл – Байқал көлі. Оның тереңдігі 1637 метрден асады.

3. Құлан сағатына 70 километр жылдамдықпен жүгіре алады.

4. Қазақстанда теректің 18 түрі өсіріледі.

Сабақты қорыту

Қасиетті сандар туралы не білеміз?

7

3

4

5

Сурет бойынша сөйлем құрастыр.

Сан есімдердің астын сыз.

Саны бар атаулар

[redacted] = 1 + қазан,

[redacted] = тем + 2,

[redacted] = к + 3 + ік,

[redacted] = 4 + тік,

[redacted] = дер + 5,

[redacted] = 6 + бақан,

[redacted] = 7 + м,

[redacted] = 8 + көз,

[redacted] = 9 +

құмалақ.

Үйге тапсырма

*Күнделікті енді ашайық,
Үй тапсырмасын жазаыық.
Сан есімнен алған білімді,
Ұмытпай есте сақтап алайық.*

469 – жаттығу

*Сан есімдері бар сөйлемдерді
көшіріп жаз.*

Назарыңызға рахмет!

*Үш жез . Қазақ халқы үш жезге бөлінеді: 1)Ұлы жез,
2)Орта жез,
3)Кіші жез.*

*Үш жезрт. Жігіттің үш жезрты бар: 1)өз жезрты,
2)қайын жезрты,
3)нағашы жезрты.*

*Үш қуат: 1) Ақыл қуат,
2) Жүрек қуат,
3) Тіл қуат.*

*Үш гайып: 1) Ажал гайып,
2) Қонақ гайып,
3) Несібе гайып.*

*Үш арсыз: 1) Ұйқы арсыз,
2) Тамақ арсыз,
3) Күлкі арсыз.*

*Үш даусыз: 1) Мінез,
2) Кәрілік,
3) Ажал.*

*Үш жамандық: 1) Нақақтан қан төгу
2) Кісі малын нақақ алу
3) Ата – бабадан қалған ескі жезртты бұзу.*

*Үш қадірсіз:1) Жастық шақ
2) Денсаулық
3) Жақсы жар.*

*Үш тәтті: 1) Жан тәтті
2) Мал тәтті
3) Жар тәтті.*

*Үш көз: 1) Су анасы – бұлақ,
2) Жол анасы – тұяқ,
3) Сөз анасы – құлақ.*

*Үш тоқтам: 1) Ақыл – арқан.
2) Ой - өріс.
3) Адам – қазық.*

- Төрт кітап: 1) Тәурәт – Мұсаның кітабы.
2) Зәбүр – Дәуіттің кітабы.
3) Интіл – Исаның кітабы.
4) Құран – Мұхамедтің кітабы.

- Төрт қылыш: 1) Хәмхан
2) Сәйсам
3) Зұлқожса
4) Зұлтыхар

- Дүниенің төрт бұрышы: 1) Оңтүстік
2) Солтүстік
3) Шығыс
4) Батыс

- Төрт тұлға: 1) От
2) Су
3) Жер
4) Жел

- Төрт маусым: 1) Көктем
2) Жаз
3) Күз
4) Қыс

- Төрт мұрат: 1) Дау мұраты – біту.
2) Саудагер мұраты – ұту.
3) Қыз мұраты – кету.
4) Жол мұраты – жету.

- Төрт қорлық: 1) Шақырылмаған жерге бару.
2) Бейбастық сөйлеу.
3) Дұшпаннан жәрдем күту.
4) Сараңнан қажет сұрау.

- Төрт күнә: 1) Аллаға күмән келтіру.
2) Нақақтан қан төгу.
3) Ата – анаға тіл тигізу.
4) Өтірік куә болу.

«5»

Бес қару: : 1) Садақ

2) Мылтық

3) Найза

4) Қылыш

5) Айбалта

Бес жаратылыс: 1) Күн

2) Ай

3) Жұлдыз

4) Күндіз

5) Түн

Бес қатар: 1) От

2) Жау

3) Борыш

4) Ауру

5) Сөз

Бес борыш: 1) Аллаға, Пайғамбарға байланысты борыш.

2) Адамның өзіне байланысты борыш.

3) Мемлекет пен халыққа байланысты борыш.

4) Үй - іші жақындарға байланысты борыш.

5) Адамгершілік әлеміне байланысты борыш.

- Жеті ата:* 1) Ата
2) Әке
3) Бала
4) Немере
5) Шөбере
6) Шөпшек
7) Немене

- Жеті қазына:* 1) Ер жігіт
2) Сұлу әйел
3) Ақыл, білім
4) Жүйрік ат
5) Қыран бүркіт
6) Берен мылтық
7) Жүйрік тазы

- Жеті жұт:* 1) Құрғақшылық
2) Жұт
3) Өрт
4) Оба
5) Соғыс
6) Топан су
7) Зілзала (жер сілкінуі)

- Жеті жоқ:* 1) Жерде өлшеуіш жоқ.
2) Аспанда тіреуіш жоқ.
3) Таста тамыр жоқ.
4) Тасбақада талақ жоқ.
5) Аллада бауыр жоқ.
6) Аққуда сүт жоқ.
7) Жылқыда өт жоқ.

- Жеті жетім:* 1) Тыңдалмаған сөз жетім.
2) Киюсіз тозған бөз жетім.
3) Басшысы жоқ ел жетім.
4) Иесіз қалған жер жетім.
5) Аққу, қазсыз көл жетім.
6) Жерінен айырылған ер жетім.
7) Замандасы болмаса бәрінен де сол жетім.

- Жеті амал:* 1) Күннің тоқырауы.
2) Қарашаның қайтуы.
3) Үркердің батуы.
4) Мұздың қатуы.
5) Киіктің матауы.
6) Қыс – тоқсан.
7) Ай тоған.

